

Geloofwaardig en begrijpelijk

Bij de komende verkiezingen spelen twee zaken een hoofdrol: de geloofwaardigheid van D66 en de begrijpelijkheid van standpunten en opvattingen. Politieke partijen zijn in het leven geroepen om binnen de democratische structuur ideeën van groepen mensen te realiseren. Op dit moment gaat het in de praktijk alleen nog maar over hoeveel zetels een partij haalt in de verkiezingen. Veel partijen hebben het eigen voortbestaan en de eigen grootte tot doel gemaakt en niet langer het realiseren van de oorspronkelijke ideeën.

Veel partijen zijn bereid om eigen standpunten op te geven of naar de achtergrond te schuiven als dat in de strijd om de gunst van de kiezer beter uitkomt. Vaak laten partijen zich daarbij leiden door de gedachte dat de grootste groep homogene kiezers moet worden bediend, omdat dan de meeste zetels kunnen worden gewonnen. Partijen gaan dan bijvoorbeeld draaien met standpunten en wollig praten uit vrees om kiezers tegen het hoofd te stoten.

Binnen D66 horen we daar ver van te blijven. We staan voor onze democratische uitgangspunten en individuele vrijheid. We willen dat graag realiseren. Dat doen we in de politiek met bevoegenheid op basis van de overtuiging dat we willen leven in een samenleving gebouwd op deze uitgangspunten. Als aanpassingen of vernieuwing van de uitgangspunten nodig is, dan moet dit uit de achterban naar voren komen. Maar inhoudelijke vernieuwing van een partij, dus ook D66 kan alleen een succes worden als het gepaard gaat met een grootscheepse wisseling van gezichtsbepalende figuren. Als politici jarenlang een standpunt hebben uitgedragen, plotseling een grote draai maken in opvattingen leidt dit tot problemen met de eigen geloofwaardigheid.

In de afgelopen raadsperiode heb ik als fractie-assistent mogen meezielen in alle stukken voor de gemeenteraad en bijbehorende commissies. Op dat moment werd mij pas duidelijk hoeveel kennis voor een normale burger nodig is om ook maar iets te begrijpen hoe vele regelingen en oplossingen in elkaar zitten. Vaak blijkt dat wetten en regelingen moeilijk worden doordat vele uitzonderingen apart genoemd worden, met eigen voorschriften en bepalingen of door een onuitputtelijke hoeveelheid jargon. Het totaal is onbegrijpelijk voor mensen, kiezers, die niet zelf actief zijn in het betreffende vakgebied. En dat kun je ze niet eens kwalijk nemen. Niets werkt zo vervreemdend als moeten leven in een maatschappij waarvan je het merendeel van de wetten en voorschriften niet begrijpt. Waarom zou je je houden aan wetten en voorschriften die je niet begrijpt?

Mijn conclusie is dan ook dat het niet alleen gaat over de kwaliteit van het uitleggen van ingevoerde wetten, regelingen of gevoerd beleid. Er moet ook gezorgd worden dat deze zaken van zichzelf eenvoudiger zijn, waardoor de begrijpelijkheid en uitlegbaarheid vanzelf omhoog gaan. Zelfs voor complexe problemen is het vaak mogelijk om eenvoudige oplossingen te vinden. Daarvoor moeten dan keuzes worden gemaakt die politieke moed vragen, omdat eenvoudigere oplossingen kunnen leiden tot het niet iedereen naar de zin maken of financiële consequenties voor bepaalde groepen in de samenleving met zich mee kan brengen.

Wat betekent dit voor de koers van D66 in de komende jaren? In de eerste plaats zorgen dat D66 een partij wordt waar leden kunnen begrijpen waar het over gaat. Dus zorgen dat intern het goede voorbeeld wordt gegeven. In de tweede plaats zullen D66-volksvertegenwoordigers in de oppositie alle voorstellen voor wetten, voorschriften en beleid beoordelen op begrijpelijkheid en uitlegbaarheid en zonedig amenderen om verbeteringen daarin doorgevoerd te krijgen. Als D66-volksvertegenwoordigers voorstellen doen, zullen deze voorstellen door hun eenvoud de toets van begrijpelijkheid en uitlegbaarheid makkelijk kunnen doorstaan. Tenslotte zal D66 in al haar geledingen de hierboven beschreven opvatting uitdragen. ♦

Pieter Holkamp,
Capelle aan den IJssel

